لَن تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ۚ وَمَا تُنفِقُوا مِن شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٩٢﴾

به (حقیقت) نیکوکاری نخواهید رسید؛ مگر این‌که از چیزهایی انفاق کنید که به آنها علاقه دارید. هر چیزی را انفاق کنید، خدا به‌خوبی از آن آگاه است. ۹۲

كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَىٰ نَفْسِهِ

جز آنچه یعقوب پیش از نازل شدن تورات (به علت حساسیت به گوشت شتر) بر خودش حرام کرده بود، همه‌ی غذاها بر بنی‌اسرائیل حلال بود (و حرام شدن برخی از

مِن قَبْلِ أَن تُنَزَّلَ التَّوْرَاةُ ۗ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَاةِ فَاتْلُوهَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٣﴾

غذاهای پاکیزه بر یهود، به سبب گناهانشان بود؛ نه از اصل شریعت موسی). بگو: «اگر راست می‌گویید، تورات را بیاورید و آن را بخوانید (تا حقیقت روشن شود)». ۹۳

فَمَنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩٤﴾

پس (اگر از آوردن و خواندن تورات خودداری کردند، بدانید که به خدا دروغ می‌بندند، و) کسانی که پس از این (دلیل آشکار)، به خدا دروغ ببندند، ستمگران حقیقی هستند. ۹۴

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ ۗ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾

بگو: «خدا (در یاری علت تحریم برخی غذاها بر بنی‌اسرائیل) راست گفت. پس، از دین ابراهیم حق‌گرا که از مشرکان نبود، پیروی کنید!» همان دینی که بر حقانیتش اعتراف می‌کنید و من نیز پیرو آن هستم.» ۹۵

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٦﴾

در حقیقت، اولین خانه‌ای که برای (عبادت) مردم نهاده شد، همان است که در مکه واقع شده که پر از خیر و برکت، و برای جهانیان، مایه‌ی هدایت است. ۹۶

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ ۖ وَمَن دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا ۗ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ

در آن (جا) نشانه‌های روشنی (از توحید، حکمت و رحمت خداوند) وجود دارد. (و از آن جمله) مقام ابراهیم است. هر کس در آن (جا) وارد شود، (باید) در امان باشد. خداوند بر مردم (این حق را) دارد که (دست‌کم یک بار در زندگی برای برگزاری

حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٩٧﴾

مراسم حج) قصد خانه (خدا) را بکند؛ (البته بر) کسی (واجب است) که بتواند این راه را (بی‌سلامت) طی کند و به آنجا برسد، و هرکس که (با سرپیچی از این دستور) کافر شود، (به خدا زیانی نرساند؛ زیرا) خداوند از جهانیان بی‌نیاز است. ۹۷

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾

بگو: «ای اهل کتاب، چرا به آیات و نشانه‌های خدا کفر می‌ورزید؛ در حالی که خداوند بر کارهایتان گواه است؟» ۹۸

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا

بگو: «ای اهل کتاب، چرا کسی را که ایمان آورده است، از راه خدا بازمی‌دارید؛ در حالی که در پی کژی و انحراف آن هستید؛

وَأَنتُمْ شُهَدَاءُ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن

حال آن که شما (بر حقانیت آن) گواه‌اید؟ خداوند از کارهایتان غافل نیست. ۹۹ ای مسلمانان، اگر

تُطِيعُوا فَرِيقًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ ﴿١٠٠﴾

از (یهودیان که) گروهی از اهل کتاب (هستند) اطاعت کنید، شما را پس از ایمان آوردن‌تان کافر می‌کنند. ۱۰۰

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ ۗ وَمَن

و چگونه (پس از ایمان آوردن) کافر می‌شوید؛ در حالی که آیات خداوند بر شما خوانده می‌شود و پیامبرش در میان شماست؛ و این دو می‌تواند عامل مهمی در خودداری از کفر و ارتداد باشد.

يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا

آری، هر کس با تمسک خدا (و پیروی از دین او) خود را (از خطر انحراف و هلاکت ابدی) حفظ کند، قطعاً به راه راست هدایت شده است. ۱۰۱ ای مسلمانان، چنان‌که شایسته است،

اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا

خود را از (خشم) خدا در ایمان نگه دارید، و مبادا جز با حال تسلیم (در برابر خدا) از دنیا بروید. ۱۰۲ و همگی، خود را به وسیله‌ی ریسمان الهی (یعنی دین او، از سقوط و تباه

وَلَا تَفَرَّقُوا ۚ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ

شدن) حفظ کنید و (از اطراف آن) پراکنده نشوید، و نعمت (بزرگ) خدا را (که) بر شما (ارزانی کرد،) یاد کنید؛ آنگاه که (با یکدیگر) دشمن بودید؛ پس میان دلهای شما

قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَأَنقَذَكُم

الفت ایجاد کرد. در نتیجه، به سبب نعمت او (یعنی اسلام)، با هم برادر شدید. و شما بر لبه‌ی پرتگاهی از آتش بودید، و (خدا) شما را از آن

مِّنْهَا ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠٣﴾ وَلْتَكُن مِّنكُمْ

نجات داد. خداوند این‌گونه آیات و نشانه‌هایش را برایتان روشن می‌کند تا هدایت شوید. ۱۰۳ باید از میان شما

أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ

گروهی باشند که (مردم را) به خوبی دعوت کنند و به کار شایسته فرمان دهند و از کار ناشایست نهی کنند. ایشان‌اند که

هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ

به هدف خود دست خواهند یافت. ۱۰۴ و مانند کسانی نباشید که پراکنده شدند و پس از آن‌که معجزات

الْبَيِّنَاتُ ۚ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ

و دلایل روشن برایشان آمد، دچار اختلاف شدند. آنان عذابی بزرگ خواهند داشت؛ ۱۰۵ در روزی که چهره‌هایی سفید و چهره‌هایی سیاه خواهد شد.

فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا

اما (به) سیاه‌رویان (گفته خواهد شد:) آیا پس از ایمان آوردن‌تان کافر شدید؟ پس به سبب کفرورزیتان

كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٦﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

عذاب را بچشید. ۱۰۶ و امّا سفیدرویان، در رحمت خداوند هستند (و) همیشه در آن خواهند ماند.

﴿١٠٧﴾ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۗ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٨﴾

۱۰۷ این (سرنوشت ناسپاسان و سپاسگزاران، از) آیات خداست که بر تو می‌خوانیم؛ در حالی که سراسر حق است. (این سرنوشت، بر اساس عدل خداست؛ زیرا) خداوند نمی‌خواهد به هیچ‌یک از جهانیان ستمی (برسد). ۱۰۸

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَإِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾ كُنْتُمْ

آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، از آنِ خداست و (همه‌ی) کارها فقط به خداوند بازگردانده می‌شود. ۱۰۹ شما،

خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

بهترین گروهی هستید که برای مردم پدیدار شده است؛ که به کار شایسته فرمان می‌دهید و از کار ناشایست نهی می‌کنید

وَتُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ ۗ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتٰبِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ۚ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ

و به خداوند ایمان (حقیقی) دارید. (اگر) اهل کتاب (نیز) ایمان می‌آوردند، برایشان بهتر بود. برخی از آنان ایمان دارند

وَأَكْثَرُهُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَنْ يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذًى ۖ وَإِنْ يُقٰتِلُوكُمْ يُوَلُّوكُمُ

و بیشترشان نافرمان‌اند. ۱۱۰ (اهل کتاب، به‌ویژه یهود،) جز آزاری (اندک)، به شما زیانی نخواهند رساند، و اگر با شما بجنگند، (برای) فرار، به شما

الْأَدْبٰرَ ثُمَّ لَا يُنْصَرُونَ ﴿١١١﴾ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ أَيْنَ مَا ثُقِفُوا إِلَّا بِحَبْلٍ

پشت می‌کنند، و آنگاه یاری نخواهند شد. ۱۱۱ هر جا یافت شوند، (مُهر) ذلّت بر آنان زده شده است (و در جامعه‌ی اسلامی امنیت نخواهند داشت)؛ مگر (در حالت نمشک) به رشته‌ای

مِنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ مِنَ النَّاسِ وَبَآءُو بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ

پیوندی از جانب خدا (یعنی پذیرش اسلام) و (یا نمشک به) رشته‌ی پیوندی از جانب مردم (یعنی پرداخت جزیه)، و به خشمی از جانب خداوند گرفتار شدند و مُهر درماندگی

الْمَسْكَنَةُ ۚ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِـَٔايٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَآءَ

بر آنان زده شده است. این بدان سبب است که آنان به آیات و نشانه‌های خدا کفر می‌ورزیدند و پیامبران را می‌کُشتند؛ در حالی که هیچ حقی

بِغَيْرِ حَقٍّ ۚ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوا وَّكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾ لَيْسُوا سَوَآءً ۗ مِنْ

(بر این کار) نداشتند. (آری،) این (خشم الهی) بدین سبب بود که نافرمانی کردند و (از مرزهای الهی) پا فراتر می‌گذاشتند (و از دستورهایش سرپیچی می‌کردند). ۱۱۲ (البته همه‌ی اهل کتاب)

أَهْلِ الْكِتٰبِ أُمَّةٌ قَآئِمَةٌ يَتْلُونَ ءَايٰتِ اللّٰهِ ءَانَآءَ الَّيْلِ وَهُمْ

یکسان نیستند؛ گروهی از اهل کتاب، (در ایمان و عبادت) استوارند؛ آیات خدا را در ساعاتی از شب،

يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾ يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْأٰخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ

سجده‌کنان می‌خوانند؛ ۱۱۳ به خدا و روز قیامت ایمان دارند و به کار شایسته فرمان می‌دهند

وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرٰتِ ۚ وَأُولٰٓئِكَ مِنَ

و از کار ناشایست نهی می‌کنند و در (انجام) کارهای خوب می‌شتابند. آنان، از

الصّٰلِحِينَ ﴿١١٤﴾ وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

شایستگان‌اند. ۱۱۴ و هر کار خوبی انجام دهند، هرگز از (پاداش) آن محروم نمی‌شوند. (آری،) خداوند از وضعیت افراد باتقوا به‌خوبی آگاه است. ۱۱۵

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُم مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا ۖ

اموالشان و فرزندان کافران، هیچ چیز از (عذاب) خدا را از آنان دفع نخواهد کرد،

وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾ مَثَلُ مَا يُنفِقُونَ فِي هَٰذِهِ

و آنان اهل دوزخ‌اند (و) همیشه در آن خواهند ماند. ۱۱۶ توصیف آنچه (برای رسیدن به اهداف شومشان) در این

الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ

زندگی دنیا خرج می‌کنند، مانند بادی‌ست که سرمای شدیدی در آن (نهفته) است و به کشتزار کسانی که به خود ظلم کرده‌اند، می‌وزد و آن را نابود می‌کند. (به همین صورت، هزینه‌های آنان

فَأَهْلَكَتْهُ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَٰكِنْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

باعث نابودی خودشان می‌شود؛ نه قدرتمندی‌شان. آری، خداوند به آنان ستم نکرده است؛ ولی آنان به خودشان ستم می‌کنند. ۱۱۷ ای مسلمانان،

آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا ۖ وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ

دوست همرازی غیر از (هم‌کیشان) خود انتخاب نکنید (؛ که آنان) از هیچ شر و فسادی در باره‌ی شما کوتاهی نمی‌کنند. رنج و مشقّت شما را دوست دارند، نفرت و دشمنی از سخنانشان پیداست،

قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ

و آنچه دل‌هایشان پنهان می‌کند، (از آنچه می‌گویند،) بزرگتر است. اگر عقل خود را به کار بگیرید، بی‌شک (متوجه می‌شوید) که

الْآيَاتِ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾ هَا أَنتُمْ أُولَاءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ

نشانه‌ها(ی دشمن) را برایتان تبیین کرده‌ایم. ۱۱۸ هان! این شمایید که آنان را دوست دارید، و آنان، شما را دوست ندارند،

وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ ۖ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ

و (شما) به همه‌ی کتاب(های آسمانی) ایمان دارید، (حال آن‌که آنان به کتاب آسمانی شما ایمان ندارند) و هنگامی که با شما روبه‌رو شوند، می‌گویند: «(ما هم) ایمان آورده‌ایم.»؛ (اما) هنگامی که با هم خلوت کنند،

الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ ۚ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾

از (شدّت) خشم بر شما، سرانگشتان (خود) را به دندان می‌گزند. بگو: «با همین خشمی که دارید، بمیرید. خداوند، (اسرار) درون سینه‌ها را به خوبی می‌داند.» ۱۱۹

إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِن تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا ۖ وَإِن تَصْبِرُوا

اگر به شما خوبی (و گشایشی) برسد، آنان را غمگین می‌کند، و اگر به شما ناخوشی برسد، به سبب آن خوشحال می‌شوند. و اگر صبر کنید و خود را (از خشم خدا) در امان نگه دارید،

وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَإِذْ غَدَوْتَ

به هیچ وجه نیرنگ و حیله‌شان زیانی به شما نمی‌رساند؛ (چرا که) خدا به کارهایشان احاطه دارد (و در برابر نیرنگ‌هایشان از شما حمایت خواهد کرد). ۱۲۰ زمانی (را یاد کن) که صبحگاهان

مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

از میان خانواده‌ات بیرون رفتی؛ در حالی که می‌خواستی مؤمنان را برای جنگ (اُحد) در جایگاه‌هایی مستقر کنی. (آری،) خداوند بسیار شنوا و داناست. ۱۲۱

إِذْ هَمَّت طَّآئِفَتَانِ مِنكُمْ أَن تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا ۗ وَعَلَى اللَّهِ
زمانی (را یاد کن) که دو گروه از شما تصمیم گرفتند سستی نشان دهند (و از وسط راه جدا شوند و برگردند)؛ در حالی که یاور و سرپرستشان خداست (و سزاوار نیست که اهل ایمان با داشتن چنین زیرپرستی سست
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنتُمْ أَذِلَّةٌ ۖ فَاتَّقُوا
شوند)، و مؤمنان باید تنها بر خدا توکل کنند. ۱۲۲ (شایسته نیست از شما اندوه و سستی دیده شود؛ در حالی که) بەراستی خداوند شما را در (جنگ) بدر، با آنکه (در ظاهر) ناتوان بودید، یاری کرد. پس، خود را از (خشم) خدا در امان
اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَن يَكْفِيَكُمْ أَن يُمِدَّكُمْ
نگه دارید (و سستی نکنید) تا شکر (نعمت یاریاش) را به جای آورده باشید. ۱۲۳ زمانی (یاریتان کرد) که به مؤمنان می‌گفتی: «آیا برایتان کافی نیست که
رَبُّكُم بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُنزَلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلَىٰ إِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا
پروردگارتان با سه هزار فرشته‌ای که فرو فرستاده شده‌اند. بر نیروی شما بیفزاید؟» ۱۲۴ (و پیامبر در ادامه فرمود:) «البته؛ (برایتان کافی خواهد بود. با این حال:) اگر صبر کنید
وَيَأْتُوكُم مِّن فَوْرِهِمْ هَٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُم بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ
و خود را از خشم خدا) در امان نگه دارید و (دشمنان) پیش از آن‌که آرام بگیرند، (دوباره) بر شما بتازند، پروردگارتان با پنج هزار فرشته که (بر خود) نشانه‌هایی گذاشته‌اند،
مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِ ۚ
یاریتان خواهند کرد.» ۱۲۵ (البته) خداوند این (یاری) را فقط برای بشارت به شما قرار داد و بدین علت که دل‌هایتان با آن آرام گیرد،
وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِندِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾ لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا
و یاری (حقیقی) تنها از طرف خداوند شکست‌ناپذیر و حکیم است (و فرشتگان فقط وسیله‌های خواست خدا هستند). ۱۲۶ (شما را یاری کرد) تا گروهی از کافران را نابود کند
أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنقَلِبُوا خَائِبِينَ ﴿١٢٧﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ
یا آنان را خوار و رسوا کند و (نیز) بدین منظور که دست خالی و نومید بازگردند. ۱۲۷ (ای پیامبر) از این امر (یعنی هدایت و اسلام آنان)، چیزی در اختیار تو نیست؛ بلکه (اگر خدا بخواهد، با هدایت به اسلام، آنان را موفق به توبه
أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ يَغْفِرُ
می‌کند و توبه‌شان را می‌پذیرد؛ یا (اگر هدایت‌پذیر نباشند،) عذابشان می‌کند؛ چون آنان ستمکارند. ۱۲۸ (آری،) آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، فقط از آنِ خداست. (پس) هر که را بخواهد (و شایسته ببیند)، می‌آمرزد،
لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
و هر که را بخواهد (و سزاوار بداند)، عذاب می‌کند. (البته رحمت خداوند بر خشمش سبقت گرفته؛ زیرا) خداوند بسیار آمرزنده و مهربان است. ۱۲۹ ای مسلمانان،
لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُّضَاعَفَةً ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾ وَاتَّقُوا
ربا را که (سود آن) چندین برابر (بیشتر و کاملاً حرام) است، نخورید، و خود را از (عذاب) خدا در امان نگه دارید؛ باشد که به خواسته(های دنیا و آخرت) خود دست یابید. ۱۳۰ خود را از
النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٣١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾
آتشی که برای کافران آماده شده است، حفظ کنید. ۱۳۱ از خدا و پیامبر اطاعت کنید تا مورد رحمت قرار گیرید. ۱۳۲

وَسَارِعُوٓا۟ إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا ٱلسَّمَٰوَٰتُ

از یکدیگر پیشی بگیرید به سوی آمرزشی (بزرگ) از پروردگارتان و بهشتی (بی‌نظیر) که وسعتش (به اندازه‌ی) آسمان‌ها

وَٱلْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ فِى ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ

و زمین است (و) برای افراد باتقوا آماده شده است؛ ۱۳۳ (همان) کسانی که در آسایش و سختی انفاق می‌کنند

وَٱلْكَٰظِمِينَ ٱلْغَيْظَ وَٱلْعَافِينَ عَنِ ٱلنَّاسِ ۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٤﴾

و خشم (خود) را فرو می‌برند و از (خطای) مردم در می‌گذرند. (چنین کسانی نیکوکارند، و) خداوند، نیکوکاران را دوست دارد. ۱۳۴

وَٱلَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا۟ فَٰحِشَةً أَوْ ظَلَمُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا۟ ٱللَّهَ فَٱسْتَغْفَرُوا۟

و آنان که چون کار بسیار زشتی انجام می‌دهند یا (با گناهان کوچک‌تر) به خود ستم می‌کنند، خدا را به یاد می‌آورند و برای گناهانشان

لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرُ ٱلذُّنُوبَ إِلَّا ٱللَّهُ ۖ وَلَمْ يُصِرُّوا۟ عَلَىٰ مَا فَعَلُوا۟ وَهُمْ

آمرزش می‌خواهند ـ (آری،) جز خدا چه کسی گناهان را می‌بخشد؟ ـ و بر آنچه کرده‌اند،

يَعْلَمُونَ ﴿١٣٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُم مَّغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا

آگاهانه پافشاری نمی‌کنند. ۱۳۵ پاداش آنان، از جانب پروردگارشان و بهشت‌هایی‌ست که از زیر (درختان) آن،

ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَنِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ﴿١٣٦﴾ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ

رودها جاری‌ست (و) همیشه در آن خواهند ماند. پاداش اهل عمل چه نیکوست! ۱۳۶ بی‌شک پیش از شما

سُنَنٌ فَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٣٧﴾

سنت‌هایی (در مورد زندگی و سرنوشت مؤمنان و کافران) سپری شده است. پس در زمین گردش کنید و ببینید فرجام تکذیب‌کنندگان (آیات الهی) چگونه بوده است. ۱۳۷

هَٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾ وَلَا تَهِنُوا۟ وَلَا تَحْزَنُوا۟

این (آیات) برای (عموم) مردم توضیح داده شده و برای افراد باتقوا مایه‌ی هدایت و موعظه است. ۱۳۸ (به علت ضربه‌ای که در اُحد از مشرکین خوردید،) سست و اندوهگین نشوید؛

وَأَنتُمُ ٱلْأَعْلَوْنَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾ إِن يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ

که اگر شما (به‌راستی) مؤمن باشید، برتری خواهید یافت. ۱۳۹ اگر (در اُحُد) جراحت و آسیبی به شما رسید، به آن گروه (کافر نیز از طرف شما) جراحت و آسیبی

ٱلْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُۥ ۚ وَتِلْكَ ٱلْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ ٱلنَّاسِ ۚ وَلِيَعْلَمَ ٱللَّهُ

مانند آن رسید. (اما از روی مصلحتی که شما نمی‌دانید، این روزهای قدرت و پیروزی) را میان مردم دست‌به‌دست می‌گردانیم. و (آنچه لازم است شما بدانید، این است که) خداوند بدین ترتیب (می‌خواهد

ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَيَتَّخِذَ مِنكُمْ شُهَدَآءَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٠﴾

در نهایت) مؤمنان (حقیقی) را مشخص کند و از میان شما، گواهانی (بر اعمال دیگران) برگزیند. خداوند، ستمکاران را دوست ندارد (؛ اگرچه گاهی به‌ظاهر پیروز شوند)؛ ۱۴۰

وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ﴿١٤١﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا

و نیز برای این‌که خداوند، (وجود) مؤمنان را (از هر آلودگی روحی) پاک و (برای خودش) خالص کند و کافران را به‌تدریج نابود کند. ۱۴۱ آیا پنداشته‌اید که (تنها با ادّعای

الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدْ

ایمان) وارد بهشت خواهید شد؛ در حالی که هنوز خداوند، کسانی از شما را که هم جهاد کردند و هم صبر نمودند، مشخص نکرده است؟ ۱۴۲ بی‌شک

كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿١٤٣﴾

شما پیش از روبه‌روشدن با مرگ (در راه خدا)، آرزویش را داشتید. (پس در جنگ احد) در حالی که نگاه می‌کردید، حقیقتاً آن را درک کردید (؛ امّا به فرار گذاشتید). ۱۴۳

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۚ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ

محمّد فقط پیامبری‌ست که پیش از او پیامبرانی بوده‌اند(؛ نه بنا بر پندار شما، الهه‌ای که پیروزی به دست او باشد). آیا اگر بمیرد یا کشته شود،

انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ ۚ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا ۗ وَسَيَجْزِي

به (عقاید کفرآمیز) گذشته‌تان بازمی‌گردید؟ و هر کس به گذشته‌اش بازگردد، به هیچ وجه به خداوند زیانی نخواهد رساند. بی‌شک خداوند به سپاسگزاران

اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كِتَابًا مُؤَجَّلًا ۗ

پاداش خواهد داد. ۱۴۴ مرگ هر کس فقط با اجازه‌ی خدا امکان‌پذیر است؛ (این، سرنوشتی معیّن و مدت‌دار (است). ج

وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا

هر کس پاداش دنیا را بخواهد، از آن به او می‌دهیم، و هر کس پاداش آخرت را بخواهد، از آن به او می‌دهیم،

وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ

و قطعاً به سپاسگزاران پاداش خواهیم داد. ۱۴۵ چه بسیار پیامبرانی که همراهشان مردانی الهی جنگیدند

فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا ۗ وَاللَّهُ

و به سبب آنچه (از مشکلات) در راه خدا به آنان رسید، سست و ناتوان نشدند و (در برابر دشمن) سر فرود نیاوردند. (آری، خداوند،

يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا

صابران را دوست دارد. ۱۴۶ و سخن‌شان (در مواجهه با سختی‌های جنگ،) تنها این بود: «پروردگارا، گناهان

وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٤٧﴾

و زیاده‌روی در کارهایمان را بر ما ببخش و گام‌هایمان را استوار کن و ما را یاری و بر کافران پیروز فرما.» ۱۴۷

فَآتَاهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

خدا(نیز) پاداش دنیا و پاداش نیکوی آخرت را به آنان داد. (آری،) خداوند، نیکوکاران را دوست دارد. ۱۴۸

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تُطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰ
ای مسلمانان، اگر از کافران اطاعت کنید، شما را به عقاید کفرآمیز گذشته‌تان
أَعْقَابِكُمْ فَتَنقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾ بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ ۖ وَهُوَ
بازمی‌گردانند؛ در نتیجه، زیان‌کار خواهید شد. ۱۴۹ (آنان، سرپرست شما نیستند؛) بلکه خداوند، سرپرست شماست، و اوست که
خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴿١٥٠﴾ سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ
بهترین یاری‌دهندگان است. ۱۵۰ بی‌شک در دل‌های کافران به سبب شریک قرار دادن (چیزی)
بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا ۖ وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ ۖ
برای خدا که دلیلی در مورد آن نازل نکرده است، ترس خواهیم افکند. جایگاهشان آتش است.
وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمِينَ ﴿١٥١﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ
چه بد است جایگاه ستمکاران! ۱۵۱ بی‌شک هنگامی که با یاری و لطف خدا (در اُحُد) آنان را قلع و قمع می‌کردید، خداوند وعده‌اش را
إِذْ تَحُسُّونَهُم بِإِذْنِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ
(مبنی بر پیروزی شما) برایتان محقّق کرد. پس هنگامی که سستی نشان دادید
وَعَصَيْتُم مِّن بَعْدِ مَا أَرَاكُم مَّا تُحِبُّونَ ۚ مِنكُم مَّن يُرِيدُ
و در کار (جنگ و تقسیم غنایم)، دچار اختلاف شدید و پس از آن‌که چیزهایی (از پیروزی و غنیمت) را که دوست داشتید، به شما نشان داد، (از پیامبر)
الدُّنْيَا وَمِنكُم مَّن يُرِيدُ الْآخِرَةَ ۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ
نافرمانی کردید، (پس از همه‌ی این اشتباهات، خدا یاری‌اش را از شما دریغ کرد. علت نزاع شما این بود که) برخی از شما، دنیا را می‌خواهید و برخی از
لِيَبْتَلِيَكُمْ ۖ وَلَقَدْ عَفَا عَنكُمْ ۗ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى
شما، خواهان آخرت است. آنگاه شما را از (پیروزی بر) آنان بازداشت تا شما را بیازماید. البته (خدا) شما را بخشید؛ (زیرا) خداوند بر
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٢﴾ ۞ إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُونَ عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ
مؤمنان لطف و عنایت دارد.۱۵۲ زمانی (را به یاد آورید) که دور می‌شدید (و فرار می‌کردید) و به هیچ کس اعتنا نمی‌کردید، و آن در حالی بود که پیامبر
يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ فَأَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِّكَيْلَا تَحْزَنُوا
شما را از پشت سرتان فرا می‌خواند. آنگاه (خدا) شما را با سختی و گرفتاری پی در پی مجازات کرد. (اینها را گفتیم) تا برای آنچه از دست‌تان رفته
عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ ۗ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾
و آسیب‌هایی که به شما رسیده، اندوهگین نشوید. (آری،) خداوند از کارهایتان آگاه است. ۱۵۳

ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَىٰ طَائِفَةً مِّنكُمْ وَطَائِفَةٌ

بعد از آن سختی و گرفتاری، آرامشی را به صورت خوابی سبک بر شما فرو فرستاد؛ که گروهی از شما را فرا گرفت؛ در حالی که گروهی که

قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل

فکر حفظ جانشان آنان را غمگین کرده بود در بارهٔ خدا گمان ناروا همچون گمان(های دوران) جاهلیت داشتند. می‌گویند: «آیا (به سبب وجود پیامبر،)

لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن شَيْءٍ ۗ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ ۗ يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ

چیزی از امرِ (پیروزی) در اختیار ماست؟» بگو: «همه‌ی امر (پیروزی) در اختیار خداست.» در دل‌هایشان چیزی (از کفر) را پنهان می‌کنند که برایت

لَكَ ۚ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَٰهُنَا ۗ قُل لَّوْ كُنتُمْ فِي

آشکار نمی‌کنند. می‌گویند: «اگر چیزی از امر (پیروزی) در اختیار ما بود، اینجا کشته نمی‌شدیم.» بگو: «اگر در خانه‌هایتان

بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ ۖ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا

(هم) بودید، بی‌شک کسانی که کشته شدن بر آنان مقرّر شده بود، (با پای خودشان) به قتلگاه‌هایشان می‌رفتند تا خداوند (تقدیرش را محقّق کند و) آنچه (از افکار) را که

فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾

در دل‌هایتان است، بیازماید و آنچه (از ایمان) را که در سینه دارید، خالص و پاکیزه (با شرک‌تان را کاملاً مشخّص) کند. خداوند (اسرار) درون سینه‌ها را به‌خوبی می‌داند.» ١٥٤

إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ

کسانی از شما که در روز رویارویی دو گروه (مسلمان و کافر) پشت کردند و برگشتند، فقط شیطان (!) بود که آنان را

مَا كَسَبُوا ۖ وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَّلِيمٌ ﴿١٥٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

به سبب برخی از کارهایی که کرده بودند، به لغزش انداخت. البتّه خدا آنان را بخشید؛ (زیرا) خداوند بسیار آمرزنده و بردبار است. ١٥٥ ای مسلمانان،

لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ

مانند کسانی نباشید که کافر شدند و درباره‌ی برادرانشان که به سفر رفتند (و مردند)، یا

كَانُوا غُزًّى لَّوْ كَانُوا عِندَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً

(در جنگ) رزمنده (و کشته) شدند، گفتند: «اگر نزد ما می‌ماندند، نمی‌مردند و کشته نمی‌شدند.» در نهایت، خداوند این (پندار) را حسرت و افسوسی

فِي قُلُوبِهِمْ ۗ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٦﴾ وَلَئِن

در دل‌هایشان قرار می‌دهد. (آری، این از جهل آنان است؛ زیرا) خداوند زنده می‌کند و می‌میراند. (پس مانند آنان نباشید؛ زیرا) خداوند به کارهایتان بیناست. ١٥٦ اگر در

قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

راه خدا کشته شوید یا بمیرید، بی‌شک آمرزش و رحمتی از جانب خدا (برای شما)، بهتر است از آنچه (دیگران از مال دنیا) جمع می‌کنند. ١٥٧

وَلَئِن مُّتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنتَ لَهُمْ ۖ وَلَوْ

اگر بمیرید یا کشته شوید، (در هر صورت در قیامت) جمع و فقط به پیشگاه خدا روانه خواهید شد. ۱۵۸ به سبب رحمتی از جانب خداوند، با آنان نرم‌خو شدی. و اگر

كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ

تندخو و سنگ‌دل بودی، حتماً از گرد تو پراکنده می‌شدند. بنابراین (اگر اشتباه کردند)، آنان را ببخش و برایشان (از خدا) آمرزش بخواه

وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ ۖ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

و درکار(های جاری که مشورت‌پذیر است)، با آنان مشورت کن. پس از آن، هنگامی که (در کاری) تصمیم گرفتی، (قاطع باش و) بر خدا توکل کن؛ که خدا توکل‌کنندگان را دوست دارد.

﴿١٥٩﴾ إِن يَنصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۖ وَإِن يَخْذُلْكُمْ فَمَن ذَا الَّذِي يَنصُرُكُم

۱۵۹ اگر خدا شما را یاری کند، هیچ‌کس بر شما پیروز نخواهد شد، و اگر شما را (رها کند و) یاری نکند، چه کسی پس از او شما را

مِّن بَعْدِهِ ۗ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَغُلَّ

یاری می‌کند؟ (پس) مؤمنان باید بر خدا توکل کنند. ۱۶۰ سزاوار هیچ پیامبری نیست که خیانت کند (؛ چون آنان معصوم‌اند).

وَمَن يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ

هر کس خیانت کند، روز قیامت، همراه خیانتش می‌آید؛ آنگاه کارهای هر کس کامل به او داده می‌شود

وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾ أَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَن بَاءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ

و از (حق) آنان کم گذاشته نخواهد شد. ۱۶۱ آیا کسی که از رضای خدا پیروی می‌کند، مانند کسی‌ست که گرفتار خشمی از جانب خدا شده و جایگاهش

جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾ هُمْ دَرَجَاتٌ عِندَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾

جهنم است؟ و چه بد فرجامی‌ست! ۱۶۲ (هر یک از) آنان، نزد خدا (دارای) درجاتی هستند، و خداوند به کارهایشان بیناست. ۱۶۳

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُوا

برپایه خداوند بر مؤمنان منّت گذاشت در آن هنگام که در میانشان پیامبری از (نوع) خودشان فرستاد که آیاتش را بر آنان

عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ ۚ وَإِن كَانُوا مِن

می‌خواند و آنان را رشد می‌دهد و به آنان کتاب (آسمانی) و حکمت را یاد می‌دهد، و حقیقتاً آنان پیش از این

قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١٦٤﴾ أَوَلَمَّا أَصَابَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُم مِّثْلَيْهَا

در گمراهی آشکاری بودند. ۱۶۴ آیا هنگامی که (در اُحُد) آسیبی به شما رسید (و هفتاد نفر از شما کشته شدند) که دو برابر آن را (در جنگ بدر به دشمن) وارد نموده بودید (و هفتاد نفر از مشرکان را کشتید و هفتاد نفر را اسیر گرفتید)، این

﴿١٦٥﴾ قُلْتُمْ أَنَّىٰ هَٰذَا ۖ قُلْ هُوَ مِنْ عِندِ أَنفُسِكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(مصیبت) از کجاست؟» بگو: «آن از جانب خودتان است»؛ چون شما از سوی خدا مخیّر شدید که یا آن هفتاد اسیر را بگیرید، یا در مقابل (فدیه آزادشان) کشته و سپس به همان تعداد کشته شوید، و شما پیشنهاد دوم را پذیرفتید). خداوند بر هرکاری تواناست. ۱۶۵

وَمَآ أَصَابَكُمْ يَوْمَ ٱلْتَقَى ٱلْجَمْعَانِ فَبِإِذْنِ ٱللَّهِ وَلِيَعْلَمَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦٦﴾

آنچه در روز رویارویی دو گروه (مسلمان و کافر، یعنی روز جنگ اُحُد) به شما رسید، با اجازه‌ی خدا بود و هدف این بود که مؤمنان را مشخص کند. ١٦٦

وَلِيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ نَافَقُوا۟ ۚ وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ قَٰتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَوِ ٱدْفَعُوا۟ ۖ قَالُوا۟

و (همچنین) منافقان را معلوم کند. (هنگامی که) به آنان گفته شد «بیایید در راه خدا بجنگید، یا (از حریم خود) دفاع کنید». گفتند:

لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَّا ٱتَّبَعْنَٰكُمْ ۗ هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَٰنِ ۚ يَقُولُونَ

«اگر از (وقوع) جنگی باخبر بودیم، بی‌شک از شما پیروی می‌کردیم.» آنان در آن روز به کفر نزدیک‌تر بودند تا به ایمان. با دهان‌هایشان چیزی می‌گویند که

بِأَفْوَٰهِهِم مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ ۚ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٧﴾ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ لِإِخْوَٰنِهِمْ

در دل‌هایشان نیست. خداوند به پنهان‌کاری‌شان داناتر است. ١٦٧ (همان) کسانی که (از جنگ) کناره گرفتند و در باره‌ی برادرانشان (که در میدان جنگ کشته شدند،)

وَقَعَدُوا۟ لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا۟ ۗ قُلْ فَٱدْرَءُوا۟ عَنْ أَنفُسِكُمُ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ

گفتند: «اگر از ما پیروی می‌کردند (و به جنگ نمی‌رفتند)، کشته نمی‌شدند.» بگو: «اگر راست می‌گویید (و اختیار امور به دست شماست)،

صَٰدِقِينَ ﴿١٦٨﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًۢا ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ

مرگ را از خودتان دفع کنید.» ١٦٨ به هیچ وجه کشتگان در راه خدا را مرده (و نابودشده) نپندار؛ بلکه

عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴿١٦٩﴾ فَرِحِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ وَيَسْتَبْشِرُونَ

آنان زنده‌اند و نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند؛ ١٦٩ در حالی که برای آنچه خدا از فضلش به آنان داده است، خوشحال‌اند و برای کسانی (از مؤمنان) که در پی‌شان هستند

بِٱلَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا۟ بِهِم مِّنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٧٠﴾

و هنوز به آنان نپیوسته‌اند، شادی می‌کنند؛ زیرا (برایشان روشن شده که برادران باایمانشان که هنوز در دنیا هستند، در آخرت،) نه ترسی آنان را فراگیرد و نه اندوهگین خواهند شد. ١٧٠

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾

(آری،) به سبب نعمتی (بزرگ) از جانب خدا و فراتر از آن (نعمت)، شادمان‌اند و (خوشحال‌اند از) این‌که خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کند. ١٧١

ٱلَّذِينَ ٱسْتَجَابُوا۟ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ مِنۢ بَعْدِ مَآ أَصَابَهُمُ ٱلْقَرْحُ ۚ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟

کسانی که پس از زخمی شدن (در جنگ اُحُد)، به (دعوت) خدا و پیامبر پاسخ (مثبت) دادند (و برای مقابله با حمله‌ی احتمالی مشرکان، به سوی حمراءالاسد حرکت کردند)، کسانی از آنان که

مِنْهُمْ وَٱتَّقَوْا۟ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٢﴾ ٱلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ ٱلنَّاسُ إِنَّ ٱلنَّاسَ قَدْ جَمَعُوا۟

خوب عمل کردند و خود را (از خشم خدا) در امان نگه داشتند، پاداشی بزرگ خواهند داشت. ١٧٢ (آن نیکوکاران باتقوا،) کسانی هستند که (برخی از) مردم به آنان گفتند: «مردم (مشرک،

لَكُمْ فَٱخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَٰنًا وَقَالُوا۟ حَسْبُنَا ٱللَّهُ وَنِعْمَ ٱلْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

لشکریان خود را) برای (جنگ با) شما جمع کرده‌اند؛ پس، از آنان بترسید.» پس (آن سخن) بر ایمانشان افزود و گفتند: «خدا برای ما کافی‌ست، و چه پشتیبان خوبی‌ست.» ١٧٣

حزب ٨

فَانقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ
(ولی دشمن آنجا نبود) و بدون این‌که ناراحتی و رنجی (به سبب وقوع جنگ) به آنان رسیده باشد، با نعمتی از جانب خدا (یعنی سلامت) ولطف و فضلی (به سبب تجارت در مسیر) بازگشتند و از رضای خدا پیروی کردند.
ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾ إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ ۖ فَلَا تَخَافُوهُمْ
خداوند، لطف و فضل بزرگی دارد. ۱۷۴ آن (که شما را از جهاد باز می‌دارد)، فقط شیطان است که دوستانش را ترسناک جلوه می‌دهد. بنا بر این، از آنان نترسید،
وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ ۚ إِنَّهُمْ
و اگر ایمان دارید، از من بترسید. ۱۷۵ مبادا آنان که در کفر می‌شتابند، تو را اندوهگین کنند. آنان
لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا ۗ يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الْآخِرَةِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ
به هیچ وجه به خدا زیانی نخواهند رساند. خدا می‌خواهد هیچ بهره‌ای در آخرت برایشان قرار ندهد، و آنان، عذابی
عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا ۖ وَلَهُمْ
بزرگ خواهند داشت. ۱۷۶ کسانی که کفر را به (بهای) ایمان خریده‌اند، به هیچ وجه به خدا زیانی نخواهند رساند
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ ۚ إِنَّمَا
و عذابی دردناک خواهند داشت. ۱۷۷ هرگز کافران نپندارند که مهلت دادن ما به آنان، برایشان بهتر است.
نُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٨﴾ مَّا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ
ما فقط به آنان مهلت می‌دهیم تا بر گناه (خود) بیفزایند، و آنان عذابی خوارکننده خواهند داشت. ۱۷۸ خداوند قصد ندارد مؤمنان را دراین وضعیت که شما دارید، رها کند؛
عَلَىٰ مَا أَنتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ
تا آن‌که (شخص) پلید را از (انسان) پاک (سرشت) جدا کند، و خداوند قصد ندارد شما را
عَلَى الْغَيْبِ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِن رُّسُلِهِ مَن يَشَاءُ ۖ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ
از غیب آگاه کند؛ ولی خداوند هرکه را بخواهد، به پیامبری برمی‌گزیند(و او را از غیب آگاه می‌کند). بنابراین، به خدا و پیامبرانش ایمان آورید.
وَإِن تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَا آتَاهُمُ
(آری،) اگر ایمان آورید و خود را (از خشم خدا) حفظ کنید، اجری بزرگ خواهید داشت. ۱۷۹ کسانی که از (پرداخت حقوق شرعی) آنچه
اللَّهُ مِن فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُم ۖ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ
خدا از فضلش به آنان داده است، بخل می‌ورزند، هرگز نپندارند که آن (بخل) برایشان بهتر است؛ بلکه برایشان بدتر است؛ (چرا که) به‌زودی در
يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨٠﴾
روز قیامت، آنچه که نسبت به آن بخل ورزیده بودند، چون طوقی بر گردنشان افکنده خواهد شد. (آری،) میراث آسمان‌ها و زمین، تنها برای خداست، و خداوند از کارهایتان آگاه است. ۱۸۰

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ

قطعاً خداوند سخن کسانی (از یهود) را شنید که (به تمسخر) گفتند: «خدا (به سبب قرض خواستن از مردم برای صدقه دادن به بینوایان،) فقیر است و ما ثروتمندیم.»

مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾

بی‌شک این سخن و (نیز) کُشتن پیامبران را که هیچ حقی بر آن نداشتند، ثبت خواهیم کرد و (در قیامت به آنان) می‌گوییم: «عذاب آتش سوزان را بچشید؛ ١٨١

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾

این (عذاب)، به سبب آن چیزست که (از دنیا) پیش فرستاده‌اید و (نیز) بدین علت که (اگر این مجازات نبود، ظلم بزرگی صورت می‌گرفت، و) خداوند به هیچ وجه به بندگانش ظلم نمی‌کند.» ١٨٢

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا

همان‌ها که گفتند: «خداوند (در تورات) به ما فرمان داده که هیچ پیامبری را تصدیق نکنیم؛ مگر برایمان

بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ ۗ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ

قربانی‌ای بیاورد که آتش (آسمانی به علامت قبول) آن را بسوزاند.» بگو: «بی‌شک پیش از من، پیامبرانی معجزات و دلایل روشن

وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨٣﴾ فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ

و (نیز) آنچه را شما گفتید، برایتان آوردند؛ پس اگر راست می‌گویید، چرا آنان را کُشتید؟!» ١٨٣ اگر تو را

كُذِّبَ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾

دروغگو شمردند، غمگین نشو؛ زیرا بی‌شک پیش از تو (نیز) پیامبرانی که معجزات و دلایل روشن و نوشته‌های (حکمت‌آمیز) و کتاب روشنگر آوردند، دروغگو شمرده شدند. ١٨٤

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۖ فَمَنْ

هر کسی، (طعم) مرگ را می‌چشد، و فقط در روز قیامت، پاداش‌هایتان کامل به شما داده خواهد شد. (آری،) هر کس

زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا

از آتش دور نگه داشته و به بهشت درآورده شود، بی‌شک نجات یافته و پیروز شده است. و (مبادا زندگی دنیا را بر آخرت ترجیح دهید؛ زیرا) زندگی دنیا فقط

مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾ لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ

وسیله‌ای برای فریب دادن است. ١٨٥ مسلماً در مورد اموال و جان‌هایتان آزمایش می‌شوید و بی‌شک

مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى

از کسانی که پیش از شما کتاب (آسمانی) به آنان داده شده است و (نیز) از مشرکان (سخنان) آزارِ (دهنده‌ی) فراوانی

كَثِيرًا ۚ وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾

خواهید شنید، و اگر صبر کنید و خود را (از خشم خدا) در امان نگه دارید، (بدانید که) این از کارهایی‌ست که برای (انجام) آن اراده‌ی قطعی لازم است. ١٨٦

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ ص

زمانی (را یاد کن)که خداوند از اهل کتاب پیمان گرفت که لازم است (حقایق) آن (کتاب آسمانی) را برای مردم روشن کنید و پنهانش نکنید؛

فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾

پس آن را (با بی‌توجهی) پشت سر انداختند و به بهای اندکی فروختند. چه معامله‌ی بدی کردند! ١٨٧

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَتَوْا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا ص

کسانی را که به سبب اعمال بدشان خوشحال‌اند و دوست دارند برای کارهای نکرده‌شان ستایش شوند،

فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ

به هیچ‌وجه نجات‌یافته از عذاب نپندار. آنان، عذابی دردناک خواهند داشت. ١٨٨ فرمان‌روایی آسمان‌ها

وَالْأَرْضِ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

و زمین، تنها برای خداست، وخداوند بر هر کاری تواناست. ١٨٩ به‌راستی در آفرینش آسمان‌ها و زمین

وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٩٠﴾ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ

و گردش پیاپی شب و روز، نشانه‌هایی (از قدرت و علم خدا) برای خردمندان وجود دارد؛ ١٩٠ همان‌ها که

قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

ایستاده و نشسته و (خوابیده) به پهلوهایشان، به یاد خدا هستند و در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند (و عرض کردند:)

رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَٰذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ

«پروردگارا، این (نظام باعظمت) را بیهوده نیافریدی. تو را (از کار بیهوده) منزّه می‌دانیم. پس (در فرجام این آفرینش،) ما را از عذاب آتش حفظ کن؛ ١٩١ پروردگارا!

مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَبَّنَا إِنَّنَا

مسلّماً هر که را در آتش وارد کنی، خوار و رسوایش کرده‌ای، و ستمکران، یاورانی (برای شفاعت و نجاتِ از عذاب) نخواهند داشت. ١٩٢ پروردگارا، ما

سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا ۚ رَبَّنَا فَاغْفِرْ

(صدای) ندادهنده‌ای را که به ایمان دعوت می‌کرد، شنیدیم که (می‌گفت:) به پروردگار خود ایمان آورید؛ پس ایمان آوردیم؛ پروردگارا، گناهانمان را

لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَآتِنَا مَا

بیامرز و بدی‌هایمان را بپوشان و از ما بزدای و ما را در زمره‌ی خوبان بمیران؛ ١٩٣ پروردگارا، آنچه را که

وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

به وسیله‌ی پیامبرانت به ما وعده داده‌ای، به‌ما بده و روز قیامت، ما را خوار و رسوا نکن. تو خلف وعده نمی‌کنی.» ١٩٤

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ

پروردگارشان، (دعای) آنان را اجابت کرد (و فرمود) که من عمل هیچ‌یک از شما را ـ چه مرد و چه زن ـ تباه نمی‌کنم.

بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ ۚ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي

شما همه از (نوع) یکدیگرید. پس کسانی که هجرت کردند و از سرزمین‌شان بیرون رانده شدند و در

سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ

راه من آزار و اذیت دیدند و جنگیدند و کشته شدند، حتماً بدی‌هایشان را می‌پوشانم و از آنان می‌زدایم و بی‌شک آنان را وارد

جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ

باغ‌هایی (از بهشت) می‌کنم که از زیر (درختان) آن، رودها روان است. (این‌ها)، پاداشی از جانب خداوند (است). (آری،) خدا(ست که) پاداش

الثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ﴿١٩٦﴾ مَتَاعٌ

نیکو نزد اوست. ۱۹۵ مبادا کار و فعالیت (پیروزمندانه و پرسود) کافران در جای جای زمین، تو را بفریبد. ۱۹۶ (این پیروزی و سود،) بهره‌ی

قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾ لَٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ

ناچیزی‌ست. سپس جایگاهشان جهنم است، و چه بستر نامناسبی (برای استراحت) است! ۱۹۷ ولی کسانی که خود را از (عذاب) پروردگارشان در امان

لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۗ وَمَا

نگه داشتند، باغ‌هایی (از بهشت) دارند که از زیر (درختان) آن، رودها روان است. همیشه در آن خواهند ماند. (این‌ها)، پذیرایی از جانب خداوند

عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ

(است). آنچه نزد خداست، برای نیکوکاران بهتر (از بهره‌ی اندک دنیا) است. ۱۹۸ بی‌شک کسانی از اهل کتاب، به خدا

وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا

و آنچه بر شما و ایشان نازل شده، ایمان دارند؛ در حالی که در برابر خدا فروتن‌اند و آیات خدا را به بهای اندکی

قَلِيلًا ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾ يَا أَيُّهَا

نمی‌فروشند. آنان، پاداش خود را نزد پروردگارشان خواهند داشت. (آری، خداوند، اعمال بندگان را) به‌سرعت محاسبه می‌کند (و کیفر و پاداش آنان را به تأخیر نمی‌اندازد). ۱۹۹ ای

الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾

مسلمانان، صبور باشید و (در مقابل دشمن) پایداری و مقاومت کنید و مراقب (دشمن) و آماده‌ی مقابله (با او) باشید و خود را از (خشم) خدا در امان نگه دارید؛ باشد که به خواسته(های دنیا و آخرت) خود دست یابید. ۲۰۰

سُورَةُ النِّسَاءِ مَدَنِيَّةٌ آيَاتُهَا ١٧٦

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا

ای مردم، خود را از (خشم) پروردگارتان در امان نگه دارید؛ همو که شما را از (طریق) یک نفر آفرید و همسرش را (نیز) از جنس او خلق کرد و از (نسل) آن دو نفر، مردان و زنان بسیاری را

رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ

در زمین پراکنده کرد. و خود را از (خشم) خدا نگه دارید؛ همو که (با سوگند) به او، از یکدیگر چیزی می‌خواهید، و (از قطع رابطه با) خویشاوندان (بپرهیزید)؛ که خداوند همیشه مراقب

رَقِيبًا ﴿١﴾ وَآتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ ۖ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ ۖ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ

و نگهبان شماست. ١ اموال یتیمان را (پس از رشد و بلوغشان،) به خودشان بدهید و (مال) نامرغوب (خود) را با (مال) مرغوب (آنان) عوض نکنید و اموالشان را با

إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ ۚ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانْكِحُوا مَا طَابَ

اضافه کردن به اموال خود نخورید؛ که آن گناهی بزرگ است. ٢ و اگر می‌ترسید در باره‌ی دختران یتیم (که نخت سرپرستی شما هستند و قصد ازدواج با آنان را دارید)، عدالت را رعایت نکنید، با

لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ

زنان (دیگر) که دلپسندتان هستند، ازدواج کنید؛ (که می‌تواند) دو، سه و (حداکثر) چهار زن (باشد)؛ پس اگر می‌ترسید که (بین آنان) عدالت را برقرار نکنید، (به) یک زن (اکتفا کنید)، یا (از) کنیزانتان

أَيْمَانُكُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَلَّا تَعُولُوا ﴿٣﴾ وَآتُوا النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً ۚ فَإِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ

(بهره‌مند شوید). این (کار) به ستم نکردن و منحرف نشدن‌تان نزدیک‌تر است. ٣ مهریه‌ی زنان را با کمال میل به آنان پیشکش کنید. آنگاه اگر چیزی از

شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَرِيئًا ﴿٤﴾ وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ

آن را با میل و رغبت (و نه اجبار و ناچاری) به شما بخشیدند، آن را دلچسب و گوارا بخورید. ٤ اموال خود را که خداوند آن را مایه‌ی برپا بودن (زندگی) شما قرار داده، در اختیار سفیهان (تحت سرپرستی خود که

قِيَامًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٥﴾ وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا

می‌دانید اموالشان را در چه راهی هزینه کنند) قرار ندهید و از (درآمد و فواید) آن، خوراک و پوشاک آنان را تأمین کنید و با آنان به شایستگی سخن بگویید. ٥ یتیمان را امتحان کنید. پس هنگامی که

بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ ۖ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا

به (سنّ بلوغ و توان) ازدواجشان رسیدند، اگر از آنان رشدی (عقلی برای حفظ) داشتن یافتید، اموالشان را به خودشان بدهید و آن را از (ترس) این‌که مبادا بزرگ شوند (و از شما بگیرند)، با زیاده‌روی

وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا ۚ وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۖ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ

و شتاب مصرف نکنید. کسی که ثروتمند است، (از برداشت حق سرپرستی) خودداری کند، و کسی که فقیر است، پسندیده

بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللّٰهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

(و مطابق عُرف، از آن مال) بخورد. هنگامی که اموالشان را به آنان دادید، (شاهدی را) بر آنان گواه بگیرید؛ (اگرچه) خداوند برای محاسبه کافی‌ست. ٦

لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ

مردان از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان بر جای می‌گذارند، سهمی دارند، و زنان (نیز) از

الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ

آنچه پدر و مادر و خویشاوندان بر جای می‌گذارند، سهمی دارند. کم باشد یا زیاد، و این در حالی‌ست که سهمی قطعی و (پرداختش) واجب است. ٧ هنگامی که

الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُم مِّنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ

خویشاوندانِ (فقیری که ارث نمی‌برند) و یتیمان و بینوایان، در تقسیم (ارث) حاضر شوند، از آن (میراث، چیزی) به آنان بدهید و با آنان

قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٨﴾ وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا

به شایستگی سخن بگویید. ٨ کسانی که اگر فرزندانی ناتوان پس از (مرگ) خود بر جای بگذارند، نگران آینده‌ی آنان می‌شوند، باید (از ستم بر یتیمان مردم) بترسند (تا در آینده بر یتیمان ناشان

عَلَيْهِمْ ۖ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ

ستم نشود). پس باید خود را از (خشم) خدا (در مورد ستم به یتیمان) در امان نگه دارند و به درستی (با آنان) سخن بگویند. ٩ کسانی که اموال

الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ

یتیمان را ستمگرانه می‌خورند، (در واقع) فقط آتش در شکم‌های خود فرو می‌برند و در آتش شعله‌ور وارد می‌شوند و خواهند سوخت. ١٠ خداوند به شما در باره‌ی

اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِن كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ

(چگونگی ارث بردن) فرزندانتان فرمان می‌دهد: سهم پسر (از ارث)، به اندازه‌ی سهم دو دختر است، و اگر (همه‌ی ورثه) دختر باشند، (دو یا) بیش از دو دختر،

فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِن كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ

دوسوم میراث برای آنان است (و بقیه‌ی ارث نیز در فرض نبودن پدر و مادر میّت، به آنان می‌رسد). و اگر (وارث، فقط) یک دختر باشد، نیمی (از میراث) برای اوست،

وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِن كَانَ لَهُ وَلَدٌ ۚ فَإِن لَّمْ يَكُن لَّهُ وَلَدٌ

(و اگر پدر و مادر میّت نیز مرده باشند، بقیه‌ی میراث نیز به او می‌رسد). اگر (میّت) فرزند داشته باشد، (هر یک از) پدر و مادر (میت)، یک‌ششم سهم دارند، و اگر (میّت) فرزندی نداشته باشد

وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ فَإِن كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ ۚ مِن

و (تنها) پدر و مادرش از او ارث ببرند، سهم مادرش، یک‌سوم، و بقیه برای پدرش) است. اگر (میت) برادرانی داشته باشد، سهم مادرش، یک‌ششم است. (همه‌ی این‌ها)

بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ

پس از (خارج کردن) وصیّتی (است که از یک‌سوم دارایی‌اش می‌تواند بکند)؛ یا (ادای) قرضی (که بر گردنش بوده است). شما نمی‌دانید کدام‌یک از پدران و پسران‌تان به حال شما سودمندترند

أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

(؛ولی خداوند، مصلحت شما را به نیکویی می‌داند. این حکم) به طور قطعی از طرف خداوند واجب شده است. خداوند همواره بسیار دانا و حکیم است. ١١

ع ۞ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَإِن كَانَ

اگر زنان شما فرزندی نداشته باشند، نیمی از میراثشان برای شماست، و اگر فرزندی

لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ ۚ مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ

داشته باشند، سهم شما، یک‌چهارم میراث آنان است؛ (البته) پس از (خارج کردن) وصیتی (که از یک‌سوم دارایی‌شان می‌توانند بکنند)؛

بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّكُمْ وَلَدٌ ۚ

یا (ادای) قرضی (که بر گردنشان بوده است)؛ و اگر شما فرزندی نداشته باشید، سهم آنان (یعنی زنان‌تان)، یک‌چهارم میراث شماست،

فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُم ۚ مِّن بَعْدِ وَصِيَّةٍ

واگر فرزندی داشته باشید، سهم آنان، یک‌هشتم میراث شماست؛ (البته) پس از (خارج کردن) وصیّتی که (از یک‌سوم دارایی‌تان) در مورد آن

تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ وَإِن كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَٰلَةً أَوِ امْرَأَةٌ

وصیت کرده‌اید؛ یا (ادای) قرضی (که بر گردن‌تان بوده است). و اگر مرد یا زنی که از او ارث برده می‌شود، پدر و مادر و فرزندی نداشته باشد

وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ ۚ فَإِن كَانُوٓا

و فقط یک برادر یا یک خواهر (مادری) داشته باشد، سهم هر یک از آن دو، یک‌ششم است، و اگر آنان

أَكْثَرَ مِن ذَٰلِكَ فَهُمْ شُرَكَآءُ فِي الثُّلُثِ ۚ مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ

بیش از این باشند (یعنی بیش از یک خواهر یا یک برادر)، در یک‌سوم میراث شریک‌اند؛ (البته باز هم) پس از (عمل کردن به) وصیّتی که (از یک سوم دارایی میت، توسط

يُوصَىٰ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ۙ غَيْرَ مُضَآرٍّ ۚ وَصِيَّةً مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ

خودش) وصیت شده است؛ یا (ادای) قرضی (که بر گردنش بوده است)؛ که (البته) نباید (به سبب وصیّت در بیش از یک‌سوم مال، به وارثان) زیان برساند. (این حکم) قطعاً

حَلِيمٌ ﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۚ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُۥ

از طرف خداوند سفارش شده است. خداوند، بسیار دانا و بردبار است. ۱۲ این‌ها، مرزهای خداست (که نباید فراتر از آن پا نهاد)، و هر کس که از خدا و پیامبرش

يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا

اطاعت کند، (خداوند) او را در بهشت‌هایی وارد می‌کند که از زیر (درختان) آن، رودهایی جاری‌ست (و) همیشه در آن خواهند ماند.

وَذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَتَعَدَّ

این، نجات و پیروزی بزرگی است. ۱۳ هر کس که خدا و پیامبرش را نافرمانی کند و از مرزهای او

حُدُودَهُۥ يُدْخِلْهُ نَارًا خَٰلِدًا فِيهَا وَلَهُۥ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾

تجاوز کند، (خداوند) او را در آتشی وارد می‌کند که همیشه در آن خواهد ماند و عذاب خوارکننده‌ای خواهد داشت. ۱۴

وَالّٰتِي يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِن نِّسَآئِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً

کسانی از زنان شما که مرتکب عمل زشتِ (زنا) شوند، باید (برای اجرای حکم،) چهار نفر از (مردانِ مسلمانِ)

مِّنكُمْ ۖ فَإِن شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتّٰى يَتَوَفّٰهُنَّ

خودتان را گواه بر (عمل) آنان بگیرید. پس اگر گواهی دادند، آن زنان را در خانه‌ها نگه دارید تا مرگشان

الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ﴿١٥﴾ وَاللَّذَانِ يَأْتِيَانِهَا مِنكُمْ فَآذُوهُمَا

فرا برسد، یا خداوند برایشان (در آینده) راهی (دیگر) قرار دهد. ۱۵ و مرد و زنی از میان‌تان را که مرتکب آن (عمل زنا) می‌شوند، (با توبیخ و سرزنش) بیازارید؛ پس اگر توبه کردند

فَإِن تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا ۗ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿١٦﴾

و (رفتارشان را) اصلاح کردند، از (آزار و سرزنش) آن دو دست بردارید؛ (چرا که) خداوند همواره بسیار توبه‌پذیر و مهربان است. ۱۶

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِن

توبه‌پذیری خدا که (از روی لطف) بر خود واجب کرده، تنها ویژه‌ی کسانی‌ست که از روی نادانی کار بدی می‌کنند، و پس از آن، زود

قَرِيبٍ فَأُولٰٓئِكَ يَتُوبُ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾

توبه می‌کنند؛ پس قطعاً خداوند توبه‌ی آنان را می‌پذیرد. خداوند همواره بسیار دانا و حکیم است. ۱۷

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتّٰىٰٓ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ

وتوبه برای کسانی که (پیوسته) کارهای بد می‌کنند، نیست. پس هنگامی که مرگ یکی از آنان

قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْآنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ ۚ أُولٰٓئِكَ أَعْتَدْنَا

فرا برسد، می‌گوید: الآن توبه کردم.»؛ و (همچنین توبه‌ی) کسانی که در حال کفر می‌میرند و در لحظات جان دادن پشیمان می‌شوند، پذیرفته نیست).

لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٨﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَرِثُوا

برای آنان، عذابی دردناک آماده کرده‌ایم. ۱۸ ای مسلمانان، شما مجاز نیستید زنان (شوهرمرده) را به اجبار (و طبق سنت جاهلی، همانند اموال شوهرانشان)

النِّسَآءَ كَرْهًا ۖ وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَآ آتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّآ أَن

تصاحب کنید، و با این هدف که بخشی از مهریه‌ای را که به آنان داده‌اید، (از دستشان) بیرون آورید، بر آنان سخت نگیرید؛ مگر در صورت

يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِن كَرِهْتُمُوهُنَّ

انجام دادن کار بسیار زشتی که (زشتی‌اش) آشکار است (؛ که در آن صورت می‌توانید پس از اِعمال سخت‌گیری‌های مجاز، از آنان جدا شوید). و (در هر حال،) با زنان‌تان شایسته و پسندیده رفتار کنید.

فَعَسٰٓى أَن تَكْرَهُوا شَيْـًٔا وَيَجْعَلَ اللّٰهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾

پس اگر (هم) از آنان خوشتان نمی‌آید (در جدایی شتاب نکنید؛ زیرا) چه بسا شما از چیزی بدتان بیاید و خداوند در آن خیر و خوبی فراوانی قرار می‌دهد. ۱۹

وَإِنْ أَرَدتُّمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ إِحْدَىٰهُنَّ
اگرقصد جایگزینی همسری به جای همسری ج (از همسران‌تان) را دارید؛ در حالی که به یکی از آنان،
قِنطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْـًٔا ۚ أَتَأْخُذُونَهُۥ بُهْتَٰنًا وَإِثْمًا
مال فراوانی را (مهریه) داده‌اید، چیزی از آن را از او (بازپس) نگیرید. آیا آن را بازپس می‌گیرید؛ در حالی که (این کار،) ستمی بهت‌آور و گناهی
مُّبِينًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُۥ وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ
آشکار است؟! ۲۰ چگونه آن را می‌گیرید؛ با این که از یکدیگر کام گرفته‌اید
وَأَخَذْنَ مِنكُم مِّيثَٰقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنكِحُوا مَا نَكَحَ
و آنان (با عقد ازدواج)، پیمان محکمی از شما گرفته‌اند؟! ۲۱ با زنانی که پدران شما با آنان ازدواج کرده‌اند، ازدواج نکنید(، و این نوع ازدواج،
ءَابَآؤُكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةً
دیگر وجود نخواهد داشت)؛ مگر آن چه قبلاً (در جاهلیّت) رخ داده است (؛ که گناهش بخشیده می‌شود؛ ولی باید از هم جدا شوند)؛ زیرا این (کار)،
وَمَقْتًا وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَٰتُكُمْ
همواره بسیار زشت و نفرت‌انگیز، و راه و روش بدی‌ست. ۲۲ (ازدواج با این زنان) بر شما حرام شده است: مادران،
وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَٰتُكُمْ وَعَمَّٰتُكُمْ وَخَٰلَٰتُكُمْ وَبَنَاتُ ٱلْأَخِ
دختران، خواهران، عمّه‌ها، خاله‌ها، دختران برادر،
وَبَنَاتُ ٱلْأُخْتِ وَأُمَّهَٰتُكُمُ ٱلَّٰتِىٓ أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَٰتُكُم مِّنَ
دختران خواهر، مادران رضاعی، خواهران
ٱلرَّضَٰعَةِ وَأُمَّهَٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَٰٓئِبُكُمُ ٱلَّٰتِى فِى حُجُورِكُم
رضاعی، مادران همسران‌تان، و (نیز) دختران همسران‌تان که در دامان شما رشد کرده‌اند و شما با آن همسران آمیزش جنسی
مِّن نِّسَآئِكُمُ ٱلَّٰتِى دَخَلْتُم بِهِنَّ ۖ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا۟ دَخَلْتُم بِهِنَّ
داشته‌اید ـ و اگر با آنان آمیزش جنسی نداشته‌اید، گناهی بر شما نیست (که مادر را رها کنید و با دختر ازدواج کنید) ـ ، و (همچنین ازدواج با) زنان پسران‌تان که از نسل شما هستند
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ ۖ وَحَلَٰٓئِلُ أَبْنَآئِكُمُ ٱلَّذِينَ مِنْ أَصْلَٰبِكُمْ ۙ وَأَن تَجْمَعُوا۟
(نیز بر شما حرام است؛ ولی ازدواج با زنانی که قبلاً همسرِ پسر خوانده‌هایتان بوده‌اند،ایرادی ندارد)،و ازدواج همزمان با دو خواهر (نیز حرام است. این ازدواج‌ها، دیگر وجود نخواهد داشت)؛
بَيْنَ ٱلْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾
مگر آنچه پیشتر (در جاهلیّت) رخ داده است (؛ که گناهش بخشیده می‌شود و زنا حساب نمی‌شود؛ ولی باید از هم جدا شوند). خداوند همواره بسیار آمرزنده و مهربان است. ۲۳